Onderwijshervorming secundair onderwijs en de invloed op stages en stageplaatsen in de social profit. Een advies vanuit de social-profitsectoren en onderwijs.

Leeswijzer

1. Opzet: 1
2. Achtergrond: 2
   2.1. Stagevolume in arbeidsmarkfinaliteit & in dubbele finaliteit 2
3. Advies vanuit de deelsectoren per richting 3
   3.1. Richtingen in de arbeidsmarktfinaliteit 3
      3.1.1. Basiszorg en ondersteuning 3
      3.1.2. Assistentie in wonen, zorg en welzijn 5
   3.2. Richtingen in de dubbele finaliteit 6
      3.2.1. Gezondheidszorg 6
      3.2.2. Opvoeding en begeleiding 8
   3.3. 7de jaar arbeidsmarktfinaliteit 9
      3.3.1. Verzorgende/Zorgkundige 9
      3.3.2. Kinderbegeleider 10
   3.4. 7de jaar dubbele finaliteit 11
      3.4.1. Persoonsbegeleider 11

1. Opzet:

Deze nota (versie juni 2025) is te lezen als een advies, vanuit onderwijs en werkveld samen, voor de scholen rond de kwaliteitsvolle invulling van stage. De betrokken deelsectoren[1] streven na zoveel mogelijk jongeren in de meest optimale context een stage-ervaring aan te bieden, maar stellen vast dat dit in de huidige realiteit moeilijker wordt. Daarom formuleren we een aantal aanbevelingen over welke leerlingen in functie van het inoefenen van competenties prioritair terecht kunnen in welke settings van zorg en welzijn (rekening houdend met de bestaande leerlijnen binnen onderwijs).

De sector en onderwijs blijven het stagegebeuren monitoren en plannen jaarlijks een evaluatiemoment om indien nodig, de nodige bijsturingen te doen. Deze nota wordt dan aangepast waar nodig.

[1] Kinderopvang, gezinszorg, ouderenzorg, organisaties voor personen met een beperking, ziekenhuizen

2. Achtergrond:

Overzicht studierichtingen met linken naar beroepskwalificaties

	dubbele finaliteit (doorstroom hoger onderwijs & arbeidsmarkt) (TSO/KSO)	**arbeidsmarktfinaliteit (doorstroom arbeidsmarkt) ((D)BSO)**
inhoud van de opleiding	**2de graad** Maatschappij en welzijn **3de graad** Gezondheidszorg (BK verzorgende (4) BK zorgkundige (4)) Opvoeding en begeleiding (BK kinderbegeleider baby's en peuters (4) BK kinderbegeleider schoolgaande kinderen (4))	**2de graad** Zorg en welzijn **3de graad** Assistentie in wonen, zorg en welzijn (BK huishoudhulp zorg (3) BK logistiek assistent in de zorg (3) BK medewerker kamerdienst (2)) Basiszorg en ondersteuning (BK huishoudhulp zorg (3) BK logistiek assistent in de zorg (3)) + set van competenties voor 7de leerjaar Kinderbegeleider en 7de leerjaar Verzorgende/zorgkundige
Behaalde onderwijskwalificatie	Onderwijskwalificatie 4 (= diploma secundair onderwijs)	Onderwijskwalificatie 3 (= diploma secundair onderwijs)
logische vervolgopleidingen	7dejaar Graduaatsopleiding Professionele bachelor	Voorbereidend jaar op hoger onderwijs * 7dejaar Graduaatsopleiding
7de leerjaar	Medisch-administratief assistent (BK medisch-administratief assistent) Tandartsassistent (BK tandartsassistent) Persoonsbegeleider (BK persoonsbegeleider)	Kinderbegeleider (BK kinderbegeleider baby's en peuters, BK kinderbegeleider schoolgaande kinderen) Verzorgende/Zorgkundige (BK Verzorgende BK Zorgkundige)

2.1. Stagevolume in arbeidsmarkfinaliteit & in dubbele finaliteit

In de opleidingen arbeidsmarktfinaliteit 3de graad is het volume stage gelijk aan **16 graaduren, wat overeenkomt met 16 weken stage** op graadniveau.

In de opleidingen dubbele finaliteit 3de graad bedraagt het volume stage **8 graaduren , wat overeenkomt met 8 weken stage** op graadniveau. Het pakket algemene vorming is immers zwaarder en uitgebreider dan in arbeidsmarktfinaliteit en daarnaast zijn er de specifieke eindtermen, gericht op de doorstroom. Hierdoor is dit volume stage kleiner dan het volume stage in arbeidsmarktfinaliteit.

In de 7de jaren verzorgende/zorgkundige en persoonsbegeleider adviseren we **minimum 8 weken stage** maar afhankelijk van de noden van de leerling en de regionale mogelijkheden is het uiteraard mogelijk om meer stage te voorzien. In het 7de jaar kinderbegeleider wordt gestreefd naar 12 weken stage.

3. Advies vanuit de deelsectoren per richting

3.1. Richtingen in de arbeidsmarktfinaliteit

3.1.1. Basiszorg en ondersteuning

Gekoppeld BK: Logistiek assistent in de zorg, Huishoudhulp zorg + de geselecteerde indalende competenties gelinkt aan BK verzorgende/BK zorgkundige/BK kinderbegeleider baby's en peuters en BK kinderbegeleider schoolgaande kinderen.

Jongeren uit de **studierichting Basiszorg en ondersteuning** moeten tijdens hun stage **in een context hebben gewerkt waarbij ze in contact kwamen met kinderen (0-12 jaar) EN in een context waarbij ze in contact kwamen met volwassenen met zorgbehoefte (18+).** Dit om een goeie oriëntatie richting 7de leerjaar Verzorgende/Zorgkundige of 7de leerjaar Kinderbegeleider mogelijk te maken en om de basiscompetenties reeds in te oefenen op de werkplek.
De focus ligt tijdens de stage op het inoefenen van de juiste competenties (de competenties van de BK's en de set van indalende competenties) en het contact met de doelgroep.
De **mentor op de werkplek** kan ook iemand zijn die de aan te leren taken ook uitoefent, maar niet persé dezelfde functie (huishoudhulp of logistiek assistent in de zorg) heeft binnen de organisatie. Belangrijk is dat de mentor weet hoe een taak op een kwaliteitsvolle manier wordt uitgevoerd.

Er wordt gepleit voor het **gelijkwaardig aan bod laten komen van beide settings** binnen de opleiding (afhankelijk van hoe lang die dan zal duren) vb. 1/3 contact met kinderen, 1/3 volwassenen met zorgbehoefte, 1/3 vrij in te vullen, rekening houdend met interesses, regionale situatie… Het is de school die in samenspraak met de leerling en de situatie in de omgeving de setting kiest.

3.1.1.1. Mogelijke contexten voor stageplekken:

Component kinderen (gelijkwaardig)

Voor alle leerlingen in de studierichting Basiszorg en Ondersteuning:

- Groepsopvang baby en peuters (KDV's)
- Dienst voor onthaalouders (owv ondersteuningskader). Dus niet bij zelfstandige onthaalouders, wel als er omkadering is vanuit organisatie.
- Kleuteropvang met kwaliteitslabel (uitdovend in de loop van 2026). Dit zijn de voormalige initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang erkend door Kind en Gezin & de initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang met attest van toezicht erkend door Kind en Gezin **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Opvoeding & Begeleiding (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Kinderbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Kwaliteitsvolle kleuteropvang zonder label **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Opvoeding & Begeleiding (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Kinderbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Locaties waar vrijetijdsactiviteiten worden georganiseerd voor kinderen binnen omkaderde setting (Speelpleinwerking/vakantieopvang gemeenten, …) -> focus op buitenschoolse opvang. De focus moet hier liggen op het begeleiden van activiteiten met kwaliteitsvolle interactie met kinderen in de vrijetijdsbeleving. De focus ligt dus duidelijk op pedagogische competenties van de student. Het gaat dus niet over bewaking of toezicht. Er moet ook een omkadering zijn vanuit de organisatie en mentoren die de stagebegeleiding op zich kunnen nemen. (**eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Opvoeding & Begeleiding (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Kinderbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**

- Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (residentiële begeleiding) (0 – 12j) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Opvoeding & Begeleiding (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Leefgroepen binnen de jeugdhulp (3 – 12jaar) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Opvoeding & Begeleiding (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Multifunctioneel centrum (Dagopvang & verblijf) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Opvoeding & Begeleiding (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Groepsopvang baby's en peuters (kinderdagverblijven) met DOP (kwetsbare doelgroepen) of inclusieve plaatsen) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Opvoeding & Begeleiding (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Leefgroepen binnen jeugdhulp (0-3j) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Opvoeding & Begeleiding (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Leefgroepen binnen gehandicaptenzorg (0-3j) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Opvoeding & Begeleiding (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**

Component volwassenen met zorgbehoefte (gelijkwaardig)

Voor alle leerlingen in de studierichting Basiszorg en Ondersteuning:

- Algemeen ziekenhuis
- Psychiatrisch ziekenhuis
- Universitair ziekenhuis
- Revalidatie ziekenhuis
- Voorzieningen in de ouderenzorg (woonzorgcentra, beschut wonen, …)
- Voorzieningen in de geestelijke gezondheidszorg (psychiatrische verzorgingstehuizen)
- …
- Centra voor personen met een beperking (settings met oudere doelgroepen - vanaf 18j), **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Gezondheidszorg (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Verzorgende/zorgkundige, maar hier niet uitgesloten)**
- Diensten voor gezinszorg, **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Gezondheidszorg (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Verzorgende/zorgkundige, maar hier niet uitgesloten)**
- Beschut wonen, **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Gezondheidszorg (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Verzorgende/zorgkundige, maar hier niet uitgesloten)**
- Begeleid wonen **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Gezondheidszorg (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Verzorgende/zorgkundige, maar hier niet uitgesloten)**
- Dagverzorgingscentra (centra voor kortverblijf) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Gezondheidszorg (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Verzorgende/zorgkundige, maar hier niet uitgesloten)**
- Centra voor dagopvang, **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Gezondheidszorg (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Verzorgende/zorgkundige, maar hier niet uitgesloten)**
- Assistentiewoningen, **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Gezondheidszorg (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Verzorgende/zorgkundige, maar hier niet uitgesloten)**
- Alles-onder-één-dak woon- en leefprojecten **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Gezondheidszorg (Dubbele finaliteit) of 7de leerjaar Verzorgende/zorgkundige, maar hier niet uitgesloten)**

3.1.2. Assistentie in wonen, zorg en welzijn

Gekoppeld BK: Logistiek assistent in de zorg, Huishoudhulp zorg en Kamerdienst.

Jongeren uit de richting **Assistentie in wonen, zorg en welzijn** van de arbeidsmarktfinaliteit doen (een deel van) hun stage **verplicht in een residentiële setting waar logistieke taken worden uitgevoerd** en dit **OF** bij **doelgroep kinderen (0-12j) OF** bij **volwassenen met zorgbehoefte (18+)**[2]. Daarnaast is het ook mogelijk, maar **niet verplicht** om **binnen de buitenschoolse kinderopvang** of **thuiscomponent van de zorgsector stage** te lopen, of binnen de **setting van de medewerker kamerdienst** (horeca, …). Het is de school die in samenspraak met de leerling en de situatie in de omgeving de setting kiest. Enkel stage lopen in de horeca is NIET mogelijk. Als de regio het toelaat om in de 3 settings (ouderen, kinderen & horeca) stage te lopen is dit natuurlijk het meest ideale scenario. Waar dit niet mogelijk is zal wel moeten geïnvesteerd worden om de andere settings (die niet tijdens stage aan bod komen) ook in de opleiding aan bod te laten komen.

De **mentor op de werkplek** kan ook iemand zijn die de aan te leren taken ook uitoefent, maar niet persé dezelfde functie (huishoudhulp of logistiek assistent in de zorg) heeft binnen de organisatie. Belangrijk is dat de mentor weet hoe een taak op een kwaliteitsvolle manier wordt uitgevoerd.

3.1.2.1. Mogelijke contexten voor stageplekken:

Component kinderen ifv profiel Logistiek assistent in de zorg (0-12j) (residentieel)

Voor alle leerlingen in de studierichting Assistentie in wonen zorg en welzijn:

- Groepsopvang baby's en peuters (KDV's)
- Dienst voor onthaalouders (owv ondersteuningskader). Dus niet bij zelfstandige onthaalouders, wel als er omkadering is vanuit organisatie.
- Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (residentiële begeleiding), hier zitten de kinderen samen met alle leeftijden tussen 0 en 12 jaar
- Leefgroepen binnen de jeugdhulp (0 – 12jaar) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichtingen dubbele finaliteit of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Multifunctioneel centrum (Dagopvang & verblijf) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichtingen Dubbele finaliteit of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Groepsopvang baby's en peuters (kinderdagverblijven) met DOP (kwetsbare doelgroepen) of inclusieve plaatsen) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichtingen Dubbele finaliteit of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Leefgroepen binnen gehandicaptenzorg (0-12j) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichtingen Dubbele finaliteit of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning (ambulante begeleiding & verblijf) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichtingen Dubbele finaliteit of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**

Component volwassenen met zorgbehoefte ifv profiel Logistiek assistent in de zorg (18+) (residentieel)

Voor alle leerlingen in de studierichting Basiszorg en Ondersteuning:

- Algemeen ziekenhuis

[2] De nadruk van de opleidingen ligt immers op de logistieke taken, die worden uitgevoerd, eerder dan op het profiel van de zorgvragers. Vandaar het advies om met één van de doelgroepen nader kennis te maken

- Psychiatrisch ziekenhuis
- Universitair ziekenhuis
- Revalidatie ziekenhuis
- Voorzieningen in de ouderenzorg (woonzorgcentra, beschut wonen, …)
- Voorzieningen in de geestelijke gezondheidszorg (psychiatrische verzorgingstehuizen)
- …
- Centra voor personen met een beperking (settings met oudere doelgroepen - vanaf 18j) **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichtingen Dubbele finaliteit of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**

Component buitenschoolse kinderopvang (3 – 12j)

- Kleuteropvang met kwaliteitslabel (uitdovend in de loop van 2026). Dit zijn de voormalige initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang erkend door Kind en Gezin & de initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang met attest van toezicht erkend door Kind en Gezin **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichtingen Dubbele finaliteit of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Kwaliteitsvolle kleuteropvang zonder label **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichtingen Dubbele finaliteit of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**
- Locaties waar vrijetijdsactiviteiten worden georganiseerd voor kinderen binnen omkaderde setting (Speelpleinwerking/vakantieopvang gemeenten, school…) -> focus op buitenschoolse opvang. De focus moet hier liggen op het begeleiden van activiteiten met kwaliteitsvolle interactie met kinderen in de vrijetijdsbeleving. De focus ligt dus duidelijk op pedagogische competenties van de student. Het gaat dus niet over bewaking of toezicht. Er moet ook een omkadering zijn vanuit de organisatie en mentoren die de stagebegeleiding op zich kunnen nemen. **(eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichtingen Dubbele finaliteit of 7de leerjaar Persoonsbegeleider, maar hier niet uitgesloten)**

Thuiscomponent (ifv profiel Huishoudhulp)

- Diensten voor gezinszorg,
- Beschut wonen,
- Begeleid wonen (o.a. assistentiewoningen)
- Centra voor dagopvang
- Dagverzorgingscentra (centra voor kortverblijf)
- Alles-onder-één-dak woon- en leefprojecten
- Herstel- en zorgverblijven

Component kamerdienst

Dit is op te nemen met de sector van de horeca. (medewerker kamerdienst)

3.2. Richtingen in de dubbele finaliteit

3.2.1. Gezondheidszorg

Gekoppeld BK: verzorgende en zorgkundige

Door een wijziging in het koninklijk besluit dat de registratievoorwaarden tot zorgkundige bepaalt, moeten tenminste 200 uren (van de verplichte 300 uren stage) uitgevoerd worden in minstens twee van de volgende drie gebieden: residentiële ouderenzorg, ziekenhuizen en thuiszorg. De overige uren (van de verplichte 300 uren) kunnen uitgevoerd worden in een andere setting naar keuze waarin de competenties van het BK verzorgende/zorgkundige kwaliteitsvol aan bod komen.

Jongeren uit de opleiding gezondheidszorg lopen verplicht stage in de residentiële context, gezien de koppeling met het BK Zorgkundige. Stage in de setting thuiszorg is ook verplicht.
Alle scholen melden hun leerlingen aan via het centraal aanmeldsysteem. Dit systeem legt contact tussen scholen en diensten voor gezinszorg.
Als er een stageplaats is bij een dienst voor gezinszorg, loopt de leerling daar stage.
Als er onvoldoende stageplaatsen zijn bij de diensten voor gezinszorg, kan de leerling terecht in één van de andere contexten opgesomd onder de setting thuiszorg.

Het is belangrijk dat we er over waken dat de jongere voldoende tijd en ruimte krijgt om de gedelegeerde **verpleegkundige handelingen** in te oefenen. Daarnaast is het belangrijk dat de jongeren met alle sectoren en doelgroepen kennismaken, al dan niet fysiek. Ook hier is een samenwerking tussen onderwijs en sector mogelijk om te kijken naar haalbaarheid.

Voor jongeren die na deze studierichting willen verder studeren in de **Beroepsgerichte 7de leerjaar Persoonsbegeleider** is het aanbevolen dat zij vanuit de resterende stagetijd prioritair een stage kunnen doen in **organisaties die behoren tot PC 319.01 (gehandicaptenzorg …) die werken met een oudere doelgroep (vanaf 18jaar).**

3.2.1.1. Mogelijke contexten voor stageplekken:

Ziekenhuizen:
- Algemeen ziekenhuis (alle afdelingen eveneens geriatrie, palliatieve eenheid, …)
- Psychiatrisch ziekenhuis (geestelijke gezondheidszorg)
- Universitair ziekenhuis
- Revalidatie ziekenhuis

Residentiële ouderenzorg:
- woonzorgcentra
- rust- en verzorgingstehuizen
- psychiatrische verzorgingstehuizen
- Centra voor kortverblijf
- dagverzorgingscentra
- palliatieve verzorgingscentra

Thuiszorg:
- Thuisverpleging (bij een zelfstandige thuisverpleging is het belangrijk dat er voldoende tijd en ruimte is om de jongere op een goede manier te begeleiden).
- Diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg
- Thuiszorg
- Dag- en nachtverzorgingscentra
- Centrum voor dagopvang
- Kraamzorg
- Beschut wonen
- assistentiewoningen

Andere settings:
- Centra voor personen met een beperking (settings met oudere doelgroepen - vanaf 18j) (eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Gezondheidszorg (Dubbele finaliteit)
- Alles-onder-één-dak woon- en leefprojecten
- Palliatieve dagcentra
- …

3.2.2. Opvoeding en begeleiding

Gekoppeld BK: kinderbegeleider baby's en peuters en kinderbegeleider schoolgaande kinderen

Jongeren uit de opleiding dubbele finaliteit Opvoeding en Begeleiding lopen stage in **beide settings (baby's en peuters en schoolgaande kinderen).** Daarenboven bevelen we aan dat ze beide BK's evenwaardig aangeleerd krijgen. We houden dus een pleidooi voor de **gelijkwaardigheid tussen beide settings (schoolgaande kinderen vs. baby's en peuters).** Daarbij kan een verhouding worden uitgewerkt waarbij de jongere evenveel weken naar elke setting gaat en scholen de resterende tijd vrij invullen tussen de settings, zoals dit nu in duaal leren gebeurt. Die verhouding willen we verder detailleren als duidelijk is welke de juiste modaliteiten zijn. Een eerste voorstel is om de stageperiode in te delen in 3 gelijkwaardige luiken, waarbij 1/3e voor schoolgaande kinderen, 1/3e voor baby's en peuters en 1/3e vrij in te vullen door de school binnen baby's en peuters of schoolgaande kinderen in functie van regionaal aanbod en/of interesse van de leerling.

Het is belangrijk om te waken over de activiteiten die de jongeren op hun stageplaats zullen kunnen inoefenen, dit kan via de **stage-activiteitenlijsten.**

Voor jongeren die na deze studierichting willen verder studeren in de **Beroepsgerichte 7de leerjaar Persoonsbegeleider** is het aanbevolen dat zij prioritair een stage kunnen doen in **organisaties die behoren tot PC 319.01 (gehandicaptenzorg …) die werken met de doelgroep 0-12 jaar.**

3.2.2.1. Mogelijke contexten voor stageplekken:

Component baby's en peuters (gelijkwaardig) :

Voor leerlingen in studierichting Opvoeding en begeleiding:

- Groepsopvang baby's en peuters (KDV's)
- Dienst voor onthaalouders (owv ondersteuningskader). Dus niet bij zelfstandige onthaalouders, wel als er omkadering is vanuit organisatie.

Voor leerlingen in studierichting Opvoeding en begeleiding, maar prioritair voor leerlingen die willen doorstromen naar 7de leerjaar Persoonsbegeleider :

- Groepsopvang baby's en peuters (kinderdagverblijven) met DOP (kwetsbare doelgroepen) of inclusieve plaatsen)
- Leefgroepen binnen bijzondere jeugdzorg (0-3j)
- Leefgroepen binnen gehandicaptenzorg (0-3j)
- Centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning (ambulante begeleiding & verblijf)
- Pediatrische afdelingen in ziekenhuizen (maar ook specifieke en medische setting…)

Component schoolgaande kinderen (gelijkwaardig):

Hierbij is het vooral belangrijk te duiden op de **activiteiten die de jongeren zullen inoefenen tijdens de stage. Focus moet hierbij liggen op het begeleiden van activiteiten in de vrijetijdsbeleving van kinderen.** De focus ligt dus duidelijk op **pedagogische competenties** van de student en dit binnen de vrijetijdsbeleving van kinderen. Het gaat dan niet over bewaking, bijvoorbeeld. **Er moet ook duidelijk een omkadering zijn vanuit de organisatie en mentoren die de stagebegeleiding op zich kunnen nemen.**

Voor alle leerlingen in studierichting Opvoeding en begeleiding:

- Kleuteropvang met kwaliteitslabel (uitdovend in de loop van 2026). Dit zijn de voormalige initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang erkend door Kind en Gezin & de initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang met attest van toezicht erkend door Kind en Gezin
- Kwaliteitsvolle kleuteropvang zonder label
- Locaties waar vrijetijdsactiviteiten worden georganiseerd voor kinderen binnen omkaderde setting (Speelpleinwerking/vakantieopvang gemeenten, school…) -> focus op buitenschoolse opvang. De focus moet hier liggen op het begeleiden van activiteiten met kwaliteitsvolle

interactie met kinderen in de vrijetijdsbeleving. De focus ligt dus duidelijk op pedagogische competenties van de student. Het gaat dus niet over bewaking of toezicht. Er moet ook een omkadering zijn vanuit de organisatie en mentoren die de stagebegeleiding op zich kunnen nemen.

- **Voor alle leerlingen in studierichting Opvoeding en begeleiding, maar <u>prioritair</u> voor leerlingen die willen doorstromen naar 7de leerjaar Persoonsbegeleider:**
  - Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (residentiële begeleiding), hier zitten de kinderen samen met alle leeftijden tussen 0 en 12 jaar
  - Leefgroepen binnen de jeugdhulp (3 – 12jaar)
  - Multifunctioneel centrum (Dagopvang & verblijf)
  - Schoolinternaten

3.3. 7de jaar arbeidsmarktfinaliteit

3.3.1. Verzorgende/Zorgkundige

Gekoppeld BK: verzorgende en zorgkundige

Vanuit de Federale wetgeving is bepaald dat, om als zorgkundige geregistreerd te kunnen worden en dus bijgevolg een visum te bekomen, er verplicht 300u stage moet gelopen worden waarvan tenminste 200u in minstens twee van de drie volgende contexten zijnde de residentiële ouderenzorg, ziekenhuizen en thuiszorg. De overige uren (max. 100u) kan uitgevoerd worden in een andere setting naar keuze (bijvoorbeeld een organisatie voor mensen met een beperking) maar het moet wel mogelijk zijn om er de competenties van het BK verzorgende/BK zorgkundige in te oefenen.

Jongeren uit het 7de jaar verzorgende/zorgkundige lopen, gezien de koppeling met het BK Zorgkundige **verplicht** stage in de **residentiële context** (ifv inoefenen van gedelegeerde verpleegkundige handelingen). In functie van de tewerkstelling als verzorgende is de keuze voor **in de thuiscontext essentieel.**

Alle scholen melden hun leerlingen aan via het centraal aanmeldsysteem. Dit systeem legt contact tussen scholen en diensten voor gezinszorg.
Als er een stageplaats is bij een dienst voor gezinszorg, loopt de leerling daar stage.
Als er onvoldoende stageplaatsen zijn bij de diensten voor gezinszorg, kan de leerling terecht in één van de andere contexten opgesomd onder de setting thuiszorg.

We houden hierbij wel rekening met de brede invulling van de thuiscomponent.

Wij adviseren **minimum 8 weken stage** maar afhankelijk van de noden van de leerling en de regionale mogelijkheden is het uiteraard mogelijk om meer stage te voorzien.
De sector en onderwijs engageren zich om jaarlijks alle gegevens te monitoren. De stage-adviesnota wordt jaarlijks geëvalueerd en indien nodig wordt het advies omtrent het stagevolume bijgestuurd.

3.3.1.1. Mogelijke contexten voor stageplekken:

Ziekenhuizen:
- Algemeen ziekenhuis (alle afdelingen eveneens geriatrie, palliatieve eenheid, …)
- Psychiatrisch ziekenhuis (geestelijke gezondheidszorg)
- Universitair ziekenhuis
- Revalidatie ziekenhuis

Residentiële ouderenzorg:
- woonzorgcentra
- rust- en verzorgingstehuizen
- psychiatrische verzorgingstehuizen
- Centra voor kortverblijf
- dagverzorgingscentra

- palliatieve verzorgingscentra

Thuiszorg:

- Thuisverpleging (bij een zelfstandige thuisverpleging is het belangrijk dat er voldoende tijd en ruimte is om de jongere op een goede manier te begeleiden).
- Diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg
- Thuiszorg
- Dag- en nachtverzorgingscentra
- Centrum voor dagopvang
- Kraamzorg
- Beschut wonen
- assistentiewoningen

Andere settings:

- Centra voor personen met een beperking (settings met oudere doelgroepen - vanaf 18j) (eerder voorbehouden voor leerlingen uit studierichting Gezondheidszorg (Dubbele finaliteit)
- Alles-onder-één-dak woon- en leefprojecten
- Palliatieve dagcentra
- …

3.3.2. Kinderbegeleider

Gekoppeld BK: kinderbegeleider baby's en peuters & kinderbegeleider schoolgaande kinderen

Jongeren uit het 7de leerjaar Kinderbegeleider hebben een brede stage nodig, specifiek gefocust op het inoefenen van BK kinderbegeleider schoolgaande kinderen en BK kinderbegeleider baby's en peuters. Het is dan ook **sterk aanbevolen** dat leerlingen kennis maken beide contexten.

We adviseren in deze opleiding 12 weken stage. Een voorstel is om de stageperiode in te delen in 3 gelijkwaardige luiken, waarbij 1/3^{e} voor schoolgaande kinderen, 1/3^{e} voor baby's en peuters en 1/3^{e} vrij in te vullen door de school bij baby's en peuters of schoolgaande kinderen in functie van regionaal aanbod en/of interesse van de leerling.

3.3.2.1. Mogelijke contexten voor stageplekken:

Component baby's en peuters (gelijkwaardig):

Voor alle leerlingen in studierichting 7de leerjaar Kinderbegeleider:

- Groepsopvang baby en peuters (KDV's)
- Dienst voor onthaalouders (owv ondersteuningskader). Dus niet bij zelfstandige onthaalouders, wel als er omkadering is vanuit organisatie.
- Groepsopvang baby's en peuters (kinderdagverblijven) met DOP (kwetsbare doelgroepen) of inclusieve plaatsen)
- Centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning (ambulante begeleiding & verblijf)

Eerder voorbehouden voor leerlingen in studierichting Opvoeding en begeleiding (dubbele finaliteit) maar niet uitgesloten voor groep 7de leerjaar:

- Leefgroepen binnen jeugdhulp (0-3j)
- Leefgroepen binnen gehandicaptenzorg (0-3j)
- Pediatrische afdelingen in Ziekenhuizen (maar ook specifieke en medische setting…)

Component schoolgaande kinderen (3 tot 12 jaar) (gelijkwaardig):

Hierbij is het vooral belangrijk te duiden op de **activiteiten die de jongeren zullen inoefenen tijdens de stage. Focus moet hierbij liggen op het begeleiden van activiteiten in de vrijetijdsbeleving van kinderen.** De focus ligt dus duidelijk op **pedagogische competenties** van de student en dit binnen de vrijetijdsbeleving van

kinderen. Het gaat dan niet over bewaking. **Er moet ook duidelijk een omkadering zijn vanuit de organisatie en mentoren die de stagebegeleiding op zich kunnen nemen.**

- **Voor alle leerlingen in studierichting 7de leerjaar Kinderbegeleider:**
  - Kleuteropvang met kwaliteitslabel (uitdovend in de loop van 2026). Dit zijn de voormalige initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang erkend door Kind en Gezin & de initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang met attest van toezicht erkend door Kind en Gezin. Ook de buitenschoolse kinderopvang in afzonderlijke binnenruimte (BOAB) komt in aanmerking.
  - Kwaliteitsvolle kleuteropvang zonder label
  - Locaties waar vrijetijdsactiviteiten worden georganiseerd voor kinderen binnen omkaderde setting (Speelpleinwerking/vakantieopvang gemeenten, school…) -> focus op buitenschoolse opvang. De focus moet hier liggen op het begeleiden van activiteiten met kwaliteitsvolle interactie met kinderen in de vrijetijdsbeleving. De focus ligt dus duidelijk op pedagogische competenties van de student. Het gaat dus niet over bewaking of toezicht. Er moet ook een omkadering zijn vanuit de organisatie en mentoren die de stagebegeleiding op zich kunnen nemen.
  - Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (residentiële begeleiding), hier zitten de kinderen samen met een leeftijd van 0 tot 12 jaar
- **Eerder voorbehouden voor leerlingen in studierichting Opvoeding en begeleiding (dubbele finaliteit) maar niet uitgesloten voor groep 7de leerjaar:**
  - Leefgroepen binnen de jeugdhulp (3 – 12jaar)
  - Multifunctioneel centrum (Dagopvang & verblijf)
  - Schoolinternaten

3.4. 7de jaar dubbele finaliteit

3.4.1. Persoonsbegeleider

Gekoppeld BK: persoonsbegeleider

Jongeren uit de richting persoonsbegeleider hebben een brede stage nodig, specifiek gefocust op het inoefenen van BK persoonsbegeleider. De leerling kan gedurende de volledige opleiding stage lopen in één context. Wenst de leerling omwille van o.a. interesses en de regionale situatie ervaring op te doen in verschillende settings, dan is dit uiteraard een mogelijkheid. Hiervoor wordt geen volgorde of duur bepaald. Het is de school die in samenspraak met de leerling de setting of settings kiest.

We adviseren in deze opleiding minimaal 8 weken stage.

3.4.1.1. Mogelijke contexten voor stageplekken:

In principe zijn alle stageplaatsen in onze sectoren toegankelijk voor deze leerlingen, maar omwille van de leeftijd en maturiteit, zijn onderstaande aanbodsvormen het meest aangewezen:

- de voorzieningen in de jeugdhulp;
  - de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning;
  - Organisaties voor bijzondere jeugdzorg (*prioritair gericht op de jongere kinderen)
  - Dagcentra (*prioritair gericht op de jongere kinderen)
- de aanbodsvormen preventieve gezinsondersteuning
  - de Huizen van het Kind;
  - laagdrempelig aanbod opvoedingsondersteuning voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen (vb. opvoedingswinkels, …)

    - laagdrempelig aanbod aan spel en ontmoeting voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen
    - laagdrempelig ambulant aanbod preventieve gezinsondersteuning voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen (vb.de inloopteams);
    - laagdrempelig, mobiel aanbod preventieve gezinsondersteuning voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen
    - laagdrempelig aanbod preventieve gezinsondersteuning voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen met het oog op de versterking van onderwijskansen
    - de OverKop-huizen;
    - de consultatiebureaus;
- de organisatoren kinderopvang baby's en peuters met DOP of inclusieve kinderopvang;
- de voorzieningen voor personen met een handicap;
    - Vergunde zorgaanbieders voor meerderjarigen (residentieel en niet residentieel)
    - Multifunctionele centra
    - Vergunde zorgaanbieders voor NAH
    - Vrijetijdszorgorganisaties
- Individuele budgethouders
- …

De opleiding van persoonsbegeleider biedt heel wat kansen om nadien aan de slag te gaan als Persoonlijk Assistent bij een persoonsvolgend budget (PVB) houder. Uiteraard is dit geen evidente stageplek, maar er zijn wel heel wat ondersteunende organisaties, die een rol kunnen spelen bij het opvolgen van een mogelijke stage. We denken hierbij aan de bijstandsorganisaties en DPA organisaties (Diensten Persoonlijke Assistentie).

Stage in andere settings dan degene die vermeld zijn in het overzicht zoals 'ouderenzorg of een school zijn enkel aangewezen als de betrokken stageplaats persoonsbegeleiders (of opvoeders) te werk stelt die als mentor kunnen fungeren én als de leerling voldoende kansen heeft om de competenties van de persoonsbegeleider in te oefenen.